

Број: 1902

Датум: 07.06.2018. године

АНАЛИЗА РАДА И КОРИШЋЕЊА ПРИМАРНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ПОДУНАВСКОГ ОКРУГА ЗА 2017. ГОДИНУ

ОРГАНИЗАЦИЈА И РАД ЗДРАВСТВЕНЕ СЛУЖБЕ НА НИВОУ ПРИМАРНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ПОДУНАВСКОГ ОКРУГА

1.1. Организациона структура

На територији Подунавског округа здравствена заштита становништва се обезбеђује на примарном нивоу организације здравствене службе, односно у домовима здравља, као и на секундарном нивоу, у општим болницама. Примарни ниво, односно први професионални ниво здравствене заштите подразумева заштиту првог контакта, место где се пружа медицинска заштита (дијагноза, лечење и рехабилитација), као и низ активности које се односе на унапређење и очувања здравља и спречавања обољења.

На територији Подунавског округа примарни ниво заштите у 2017. години обезбеђивали су самостални домови здравља: Велика Плана, Смедерево и Смедеревска Паланка.

1.2. Показатељи функционисања примарне здравствене заштите на територији Подунавског округа

Основни показатељи функционисања примарне здравствене заштите су: покривеност и обезбеђеност популације здравственом заштитом, коришћење примарне здравствене заштите, оптерећеност кадра у примарној здравственој заштити као и показатељи садржаја рада, квалитета и ефикасности.

1.2.1. Покривеност и обезбеђеност популације

Просечна удаљеност институција примарне здравствене заштите од корисника на територији Подунавског округа креће се око 10 км, док проценат популације за коју је обезбеђена ПЗЗ одговара укупном броју становника за територију округа (према Процени броја становника РЗС Србије на дан 30.06.2016. године, 191054 становника).

Од укупног броја радника запослених на неодређено време, којих је 833 на нивоу примарне здравствене заштите у Подунавском округу, на дан 31.12.2017. године, њих 79,59% су здравствени радници и сарадници, а 20,41% су административни и технички радници, што није у складу са новим Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама, где је дефинисан удео немедицинских радника у примарној здравственој заштити до 15,0% (табела 1).

Табела 1. Запослени на неодређено време у домовима здравља Подунавског округа на дан 31.12.2017. године*

Дом здравља	ВИСОКА СТРУЧНА СПРЕМА							Виша стручна спрема	Средња стручна спрема	Стом. сестра/техничар	Немед. радници	УКУПНО
	ЛЕКАРИ			Стомато.	Фарм./Биохем.	Здрав. сарад.	УКУПНО					
	Свега	Опште медицине	Спец.									
Велика Плана	46	18	28	7	0	0	53	6	79	13	39	190
Смедерево	88	36	52	27	0	6	121	22	139	35	91	408
Смед. Паланка	55	15	40	10	1	2	68	18	95	14	40	235
Свега	189	69	120	44	1	8	242	46	313	62	170	833

*(Табела 6. Укупан кадар у здравственим установама ПЗЗ на дан 31.12.2017. године)

Од укупног броја здравствених радника и сарадника (663) који су запослени на неодређено време на нивоу примарне здравствене заштите у Подунавском округу, њих 36,35% су са високом стручном спремом, а 63,65% са вишом и средњом стручном спремом (табела 1).

1.2.2. Коришћење примарне здравствене заштите

Коришћење примарне здравствене заштите на територији Подунавског округа посматрано је кроз: број прегледа/посета на једног становника/корисника, стопу коришћења и процента од укупне популације која има бар једну посету ПЗЗ годишње.

Посматрајући рад и посете по службама у 2017. години, свих домова здравља Подунавског округа, анализа је показала да:

У оквиру *службе за здравствену заштиту предшколске деце* на нивоу Подунавског округа, у 2017. години, код лекара ван саветовалишта остварено је у просеку 7,8 посете на једно предшколско дете, а у саветовалишту је било 0,8 посета по једном детету док је код осталих медицинских радника било у просеку 2,8 посете по једном детету.

У *служби за здравствену заштиту школске деце* на нивоу Подунавског округа, у 2017. години, било је у просеку 4,4 посета код лекара по једном школском детету и 1,3 посета код осталих медицинских радника.

У *служби за здравствену заштиту жена* на нивоу Подунавског округа, у 2017. години, било је у просеку 0,33 посете код лекара ван саветовалишта и просечно 9,2 посета лекару у саветовалишту за труднице и 0,2 посете саветовалишту жена генеративног доба (од 15 до 49 година), док је просечан број посета осталим медицинским радницима био 0,33 посета на једну жену.

У *служби здравствене заштите одраслих* на нивоу Подунавског округа, у 2017. години, реализовано је код лекара у просеку 5,6 посета по једном одраслом кориснику, а код осталих медицинских радника 2,6 посета по једном кориснику.

У *служби здравствене заштите радника* на нивоу Подунавског округа у 2017. години остварено је код лекара у просеку 2,4 посета по једном запосленом/кориснику и код осталих медицинских радника 1,9 посета по једном запосленом/кориснику.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПОЖАРЕВАЦ
Јована Шербановића 14, 12000 Пожаревац
Web: www.zzjzpo.rs, e- mail: zavodpo0311@mts.rs
Тел.: 012/222-568; 223-153; Факс: 012/220-913

У служби стоматолошке здравствене заштите на нивоу Подунавског округа у току 2017. године, било је у просеку 0,56 посета стоматологу по једном становнику/кориснику, реализовано 0,13 пломбирања зуба по једном становнику и извађено је 0,06 зуба на једног корисника, док је протетских радова урађено 4,63 на 1000 одраслих становника.

Табела 2. Посете по службама остварене у оквиру домова здравља Подунавског округа 2017. године

Дом здравља	ПОСЕТЕ											УКУПНО
	зз предшколске деце		зз школске деце		зз жена		зз одраслих		зз радника		Стоматол. зз	
	код лекара	Остали мед. радници	код лекара	Остали мед. радници	код лекара	Остали мед. радници	код лекара	Остали мед. радници	код лекара	Остали мед. радници	Стоматол. ординација	
Велика Плана	22378	4618	22137	2746	13590	1058	125628	94782	23866	8512	21942	341257
Смедерево	49542	20409	55018	19006	24902	24213	424582	143335	57586	49097	59286	926976
Смедеревска Паланка	24326	5704	31768	5166	11504	2195	193217	101272	3	0	26651	401806
СВЕГА	96246	30731	108923	26918	49996	27466	743427	339389	81455	57609	107879	1670039

Стопа коришћења примарне здравствене заштите, посматрана је као збир свих посета службама примарне здравствене заштите (посете лекару, саветовалишту, осталим медицинским радницима и стоматолошкој служби) (табела 2.), у односу на укупан број становника. На основу такве анализе показало се да је на територији Подунавског округа сваки становник у 2017. години, у просеку, имао 8,7 посета службама примарне здравствене заштите на годишњем нивоу.

Процент од укупне популације која има бар једну посету примарној здравственој заштити посматран је као однос између укупног броја свих првих посета (збир куративних и превентивних прегледа) и броја становника. На основу таквог израчунавања показало се да у Подунавском округу у 2017. години посматрани показатељ износи $(710607/191054 * 100) 371,9\%$.

1.2.3. Оптерећеност кадра у примарној здравственој заштити

Оптерећеност кадра у примарној здравственој заштити на територији Подунавског округа анализиран је кроз укупан број посета по једном лекару, као и броја становника по једном лекару у примарној здравственој заштити.

Оптерећеност медицинских радника свих домова здравља Подунавског округа по службама у 2017. години приказана је у табели 3.

Табела 3. Оптерећеност медицинских радника примарне здравствене заштите по службама на територији Подунавског округа у 2017. години

Redni broj	СЛУЖБА	Посматрани период	Просечан број посета код лекара*	% од дефинисаних мера извршења	Просечан број посета код осталих мед. радника
1.	Здрав. заштита предшколске деце	годишње	4184,6	66,42 (6300)	1059,7
		дневно	19,9		5,0
		у једном сату	2,8		0,7
2.	Здрав. заштита школске деце	годишње	6051,3	96,05 (6300)	961,4
		дневно	28,8		4,6
		у једном сату	4,1		0,7
3.	Здрав. заштита жена	годишње	3571,1	56,68 (6300)	1194,2
		дневно	17,0		5,7
		у једном сату	2,4		0,8
4.	Здрав. заштита одраслих	годишње	10620,4	144,49 (7350)	3943,7
		дневно	50,6		18,8
		у једном сату	7,2		2,7
5.	Здрав. заштита радника	годишње	9050,6	123,14 (7350)	3600,6
		дневно	43,1		17,1
		у једном сату	6,2		2,4
6.	Стоматолошка здравствена заштита	годишње	2451,8	99,67 (2460)	
		дневно	11,7		
		у једном сату	1,7		

*Просечан број посета код лекара односи се на посете код лекара укупно, односно збир куративних и превентивних прегледа, док се просечан број посета код осталих медицинских радника односи само на куративне услуге.

Према приказаним подацима може се рећи да је оптерећеност здравствених радника на нивоу примарне здравствене заштите у Подунавском округу, пре свега лекара била највећа, као и претходне године, у служби опште медицине са 10620 прегледа годишње, односно 51 преглед дневно или 7 прегледа у једном сату. Највећа оптерећеност осталих медицинских радника посматраног округа била је такође у служби здравствене заштите одраслих са 3944 посета годишње, односно 19 посета дневно или 3 посете у једном сату.

Према Правилнику о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе („Службени гласник РС” број 43/2006, 112/2009, 50/2010, 79/2011, 10/2012, 119/2012 и 23/2013), којим су дефинисане мере извршења у примарној здравственој делатности, подаци из Табеле 3. показију да су извршења лекара примарне здравствене заштите на територији

Подунавског округа на годишњем нивоу, у појединим службама нешто нижа, а у појединим службама нешто виша од дефинисаних норми (табела 3.).

Број становника по једном лекару у примарној здравственој заштити посматран је као однос укупног броја становника и броја лекара запослених на нивоу примарне здравствене заштите у Подунавском округу. На основу тако урађене анализе показало се да у Подунавском округу у просеку на једног лекара запосленог у примарној здравственој заштити долази око 1011 становника ($191054 / 189 = 1010,87$).

1.2.4. Рад службе лабораторијске дијагностике и хитне медицинске помоћи

У оквиру службе лабораторијске дијагностике домова здравља Подунавског округа који су рад поменуте службе приказали на нивоу ПЗЗ (ДЗ Велика Плана и ДЗ Смедеревска Паланка), у 2017. години, посматран је укупан број остварених услуга.

Према годишњем извештају о извршењу Плана рада за 2017. годину службе лабораторијске дијагностике на нивоу примарне здравствене заштите Подунавског округа, укупан број остварених услуга износио је 440661 (Заједничке опште лабораторијске услуге 21922, Опште хематолошке анализе крви 67019, Хематолошке анализе коагулације у крви, односно плазми 23011, Биохемијске анализе у крви 1587, Биохемијске анализе у серуму 237148, Биохемијске анализе у урину 88754 и Биохемијске анализе у фецесу 1220), што представља извршење од 88,8% у односу на планиране вредности.

Услуге лабораторијске дијагностике за амбулантне пацијенте ДЗ Смедерево су приказане у табели која се односи на ниво секундарне здравствене заштите, заједно са услугама за стационарне пацијенте, јер је ова служба организационо смештена на секундарном нивоу.

Остварени обим услуга по осигураном лицу (коришћење) на нивоу округа, без ДЗ Смедерево, код лабораторијских услуга износи 2,37 услуга.

У 2017. години на нивоу примарне здравствене заштите у Подунавском округу, услуге лабораторије користило је укупно 49718 осигураника, што је за 9,34% мање у односу на претходну годину.

У оквиру служби хитне медицинске помоћи на територији Подунавског округа у 2017. години, реализовано је укупно 212090 услуга, од којих су 63482 прегледи лекара (на терену 12703 први прегледи деце ради лечења 3501 и први прегледи одраслих ради лечења 47278) и 148608 дијагностичко терапијских услуга.

У поређењу са претходном годином, у оквиру посматране службе, укупан број остварених лекарских прегледа је мањи за 0,9%; а дијагностичко терапијских услуга је већи за 0,4%.

На територији Подунавског округа у 2017. години, у оквиру санитетског превоза пређено је укупно 1.399.314 километара (без медицинске пратње 1.035.134 км и са медицинском пратњом 364.180 км), што је у поређењу са претходном годином више за 0,2%.

ЗАКЉУЧАК

1. Од укупног броја радника на нивоу примарне здравствене заштите у Подунавском округу (833), на дан 31.12.2017. године, било је 79,59% здравствених радника и сарадника, а 20,41% административних и техничких радника, што није у складу са Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама, којим је дефинисан удео немедицинских радника у примарној здравственој заштити до 15,0%.

2. У Подунавском округу на једног лекара примарне здравствене заштите долази око 1011 становника.

3. У току 2017. године, у просеку, сваки становник Подунавског округа имао је око 8,7 посета службама примарне здравствене заштите. Процент лица, од укупне популације, који су имали бар једну посету примарној здравственој заштити у 2017. години за Подунавски округ износи 371,9%.

4. Највећа оптерећеност здравствених радника на нивоу примарне здравствене заштите у 2017. години за Подунавски округ, како лекара тако и осталих медицинских радника била је у служби опште медицине.

5. На основу броја извршених лабораторијских анализа, остварени обим услуга по осигураном лицу (коришћење) за ниво Подунавског округа, без ДЗ Смедерево, у 2017. години, износи 2,37 лабораторијских услуга.

6. На основу броја првих прегледа остварених у служби хитне медицинске помоћи на нивоу Подунавског округа у 2017. години ($63482/191054 \cdot 1000 = 332,27$), може се рећи да је услуге хитне медицинске помоћи користило око 332 лица на 1000 становника.

Аналізу сачинила:
др Цвија Стојановић
специјалиста социјалне медицине

Центар за промоцију здравља,
анализу, планирање, организацију
здравствене заштите, информатику
и биостатистику у здравству

Помоћник директора
Прим. др Сузана Петровић

Завод за јавно здравље Пожаревац
В. Д. Директор
др Ана Јовановић
